

سه شنبه 1 اردیبهشت 1394 - 2 رجب 1436 - 21 آوریل 2015

استاد محمدتقی بهار پسر ملک الشعرا محمد کاظم صبوری در سال 1266 ش در مشهد به دنیا آمد. از هفت سالگی به سرودن شعر روی آورد و از مظفرالدین شاه ...

* 1 اردیبهشت در گذر تاریخ

* درگذشت «ملک الشعراء بهار»

ادیب و سیاستمدار (1330 ش)

اشاره:

استاد محمدتقی بهار پسر ملک الشعرا محمد کاظم صبوری در سال 1266 ش در مشهد به دنیا آمد. از هفت سالگی به سرودن شعر روی آورد و از مظفرالدین شاه در

18 سالگی لقب ملک الشعرا را گرفت. وی از محضر ادیب نیشابوری استفاده برد و علی‌رغم منع پدر از سرودن شعر، به دلیل علاقه و استعداد ذاتی، به این هنر گرائید. محمدتقی بهار پس از مرگ پدرش دنبال تکمیل تحصیلات علمی را به منظور تقویت بنیه‌های شاعری گرفت و به مرور سرآمد همه شاعران معاصر ایران گردید، تا جایی که به عنوان آخرین استاد شعر کلاسیک فارسی شناخته شد و آوازه جهانی پیدا کرد. بهار بعدها به خدمت دولت درآمد و پس از مدتی اشتغال در

مناصب دولتی، در سلک آزادی خواهان و مشروطه طلبان جای گرفت. بهار فعالیت‌های سیاسی خود را از آغاز نهضت مشروطه آغاز کرد و در این راه متحمل

رنج زندان و تبعید و آوارگی گردید. در همه این احوال از آن روزها و شب‌ها که ملک الشعرا بهار، عمر خود را در زدوخوردهای سیاسی و روزنامه‌نگاری و حبس و تبعید و خدمت در مجلس شورای ملی می‌گذرانید تا آن ساعت‌ها که با لحن دلچسب و سخنان دل‌انگیز و اشارات دلنشین خود در کلاس درس اشتغال داشت، حتی در ایام بیماری و آخرین روزهای زندگی، ذهن خلاقش از آفرینش معانی و موضوعات جدید باز نایستاد و مجموعه‌های شعری پدید آورد. از لحاظ ادبی نیز اهمیت شعر بهار بیشتر از آن جهت است که او

زبان فصیح پیشینیان را به بهترین و دل‌انگیزترین صورت در سخن خود به کار برده است. بهار با اطلاع و آفری که از زبان فارسی و ادبیات قبل از اسلام داشت،

به خلق ترکیبات جدید و وارد کردن بسیاری از لغات متروک لهجه‌های کهن در آثار خود توفیق یافت. تصحیح و حاشیه تاریخ سیستان و مجمل‌التواریخ و تألیف سبک‌شناسی نثر فارسی و دیوان اشعار و چند نوشتار سیاسی از جمله آثار اوست.

استاد محمدتقی بهار سرانجام در اول اردیبهشت 1330 ش در 64 سالگی به مرض سل درگذشت.

* اعزام روحانیون به سربازی

پس از ماجرای حمله به مدرسه فیضیه

(1342 ش)

اشاره:

تهاجم وحشیانه مزدوران بعث رژیم پهلوی به مدرسه فیضیه در دوم فروردین 1342، عکس‌العمل شدید مراجع عظام، طلاب و فضلاء حوزه و مردم مسلمان را به دنبال آورد. با گسترش تظاهرات و حمایت‌های گسترده از طرف اقشار مختلف مردم و علما و مراجع داخل و خارج کشور، رژیم درمانده، دست به یک سلسله حرکت‌های ایزدایی زده و جنگ روانی حساب شده‌ای را از طریق رسانه‌های گروهی آغاز کرد.

یکی از این حرکت‌ها، طرح مسئله اعزام طلاب به سربازخانه‌ها بود که در تاریخ اول اردیبهشت 1342 به صورت وحشیانه‌ای انجام گرفت. مأموران حکومتی در کوچه و خیابان به دستگیری طلاب جوان پرداخته و ضمن نادیده انگاشتن معافیت تحصیلی آنان، این افراد را به پادگان‌ها اعزام می‌کردند. در واکنش به این عمل،

حضرت امام خمینی(ره) به طلاب فرمودند: «شما

هر کجا باشید، سربازان امام زمان هستید. رسالت سنگینی که بر عهده دارید روشن ساختن و آگاه کردن سربازان و درجه‌داران است. خود را از نظر روحی و جسمی قوی سازید.» اعزام روحانیان به سربازی نه تنها باعث هضم آنان در سربازخانه‌ها نشد، بلکه آنها در آن وضعیت نیز به مبارزات روشنگرانه خود ادامه دادند و این‌گونه شد که در پادگان‌ها و در میانه بدنه ارتش هم نهضت اسلامی و امام خمینی(ره) یارانی پیدا کرد که در تداوم و پیروزی انقلاب، مثمر ثمر بود.

* رحلت فقیه بزرگوار

آیت الله «میرزا علی

غروی علیاری تبریزی» (1376 ش)

اشاره:

آیت‌الله حاج میرزا علی غروی علیاری تبریزی در سال 1280 ش (1319 ق) در بیت علم و تقوا در تبریز زاده شد. او که از نوادگان عالم بزرگ و

فقیه جلیل، آیت‌الله حاج ملاعلی علیاری بود،

پس از پشت سر گذاشتن دروس مقدماتی، راهی نجف اشرف گردید و سالیان بسیار در محضر حضرات آیات:

سید ابوالحسن اصفهانی، ضیاء الدین عراقی،

میرزای نائینی، سید ابوتراب خوانساری و سیدعلی آقا قاضی،

زانوی ادب زد. وی در این دوران، مبانی علمی خود را در اخلاق، فقه، اصول، کلام، رجال، عرفان، حکمت و فلسفه استوار ساخت و در جوانی به دریافت اجازات متعدد روائی و اجتهادی از علمای بزرگ نجف نائل آمد. معظم له در 31 سالگی به درخواست جدّ عالی قدرش، آیت‌الله محمد حسن علیاری به تبریز بازگشت و به مدت 65 سال به تحقیق، تدریس، تألیف و پرورش شاگردان اشتغال ورزید.

از آن فقیه سترگ نوشتارهای فراوانی به جای مانده که تقریبات درس خارج فقه حضرات آیات: عراقی، نائینی، سیدابوالحسن اصفهانی و نیز شرح عروة الوثقی در 15 جلد از آن جمله است. آیت‌الله علیاری سرانجام در چنین روزی برابر با 13 ذی‌حجه 1417 ق در

96 سالگی در تبریز بدرود حیات گفت و پس از تشییعی با شکوه، در حرم حضرت معصومه(س) به خاک سپرده شد.

* روز بزرگداشت شیخ اجل «مصلح‌الدین سعدی شیرازی»

اشاره:

شیخ مصلح‌الدین سعدی شیرازی در حدود

سال 606 ق در میان خاندانی از عالمان دین در شیراز ولادت یافت. وی در اوان جوانی برای تحصیل علوم ادبی و دینی راهی نظامیه بغداد شد و سپس

به عراق و شام و حجاز سفرکرد. سعدی در اواسط

قرن هفتم به شیراز بازگشت و منظومه حکمی بوستان را در

سال 655 ق و گلستان را در مواعظ و حکم به

نثر مُسَجَّع و آمیخته با قطعات اشعار دل‌انگیز در

سال 656 ق، نگاشت. وی از آن پس، قسمت عمده عمر خود را در زادگاه خود گذراند تا این که در سال 691 ق در 85 سالگی درگذشت و در خانقاه خود به خاک سپرده شد. در سخن سعدی، غزل عاشقانه آخرین

حد لطافت و زیبایی را درک کرده و لطیف‌ترین معانی در ساده‌ترین، فصیح‌ترین و کامل‌ترین الفاظ آمده است. سعدی در حکمت و موعظه و ایراد حکم و امثال از

هر شاعر پارسی‌گوی موفق‌تر است و نثر مزین و آراسته و شیرین و جذاب او در گلستان، بهترین نمونه

نثرهای فصیح فارسی می‌باشد. در جمهوری اسلامی ایران،

اول اردیبهشت به عنوان روز سعدی نامگذاری شده است که همه ساله در مراسم‌های ویژه،

گرامی داشته می‌شود.

* 2 رجب در کذر تاریخ

* میلاد امام «علی النقی»(ع)

به روایتی (212 ق)

اشاره:

بنابر برخی از روایات، حضرت امام محمد

بن علی، ملقب به باقر العلوم (علیه السلام) در روز

جمعه اول رجب سال 57 هجری در مدینه متولد شدند. ولادت آن حضرت روزهای سوم و ششم صفر و پنجم و بیست و دوم رجب هم ذکر شده است .

نام مبارک آن حضرت محمد، کنیه ایشان ابو جعفر و القاب آن حضرت، باقر العلوم، الشاکرله، هادی، امین و شبیه است . و لقب اخیر به خاطر شباهت آن حضرت به پیامبر (صلی الله علیه و آله) است

پدر بزرگوارشان حضرت امام زین العابدین علی بن الحسین (علیه السلام) و مادر آن حضرت ام عبدالله، فاطمه، دختر امام حسن مجتبی (علیه السلام) است.

امام باقر (علیه السلام) اولین علوی است که از پدر و مادر نسب شریفش به پیامبر (صلی الله علیه و آله) و امیر المؤمنین و حضرت زهرا (علیهم السلام) می‌رسد.

امام صادق (علیه السلام) درباره ام عبدالله می‌فرماید: ((از زن‌های با ایمان و پرهیزکار و نیکوکار بود)).

در روایت دیگر امام صادق (علیه السلام) می‌فرماید: ((در میان فرزندان امام حسن (علیه السلام) مثل او نبود)).

در عظمت و شرافت این بانو همین بس که

با حضرت سید الساجدین علی بن الحسین و باقر العلوم (ع) در واقعه کربلا حضور داشت و همراه آن بزرگواران و زینب کبری و دیگر اهل بیت (علیهم السلام) به اسارت رفت و وقایع کوفه و شام را دید.

* تولد «ابن رومی» شاعر مشهور عرب در بغداد (221 ق)
اشاره:

علی بن عباس بغدادی معروف به ابن رومی از کودکی تحصیل علم را نزد پدرش آغاز کرد و سپس نزد اساتید برجسته‌ی آن زمان تحصیلات خود را ادامه داد. ابن رومی در جوانی در علوم رایج زمان به ویژه در ادبیات و سرودن شعر مهارت خوبی پیدا کرد.

وی را شاعر خاص امام حسن عسکری (ع) می‌دانند، زیرا اشعار بسیاری در مدح آن حضرت سروده است.

از ابن رومی اشعار زیبایی بر جای مانده که تسلط او بر شعر و وسعت اطلاعاتش را نشان می‌دهد. ابن رومی در 28 جمادی الاولی 283 در 62 سالگی وفات یافت و به قولی کشته شد.

* درگذشت «ابوریحان بیرونی» دانشمند بزرگ مسلمان (440 ق)
اشاره:

محمد بن احمد بن ریحان هروی خوارزمی بیرونی معروف به ابوریحان بیرونی، از مشاهیر حکمای نامی و اکابر فلاسفه‌ی اسلامی ایران زمین می‌باشد که در فنون ریاضی، طب، نجوم و سایر علوم زمان خود، متبحر بوده است. وی نزدیک به چهل سال در هند اقامت گزید و علاوه بر تسلط کامل به زبان آن‌ها، افکار حکمای هند و فلاسفه‌ی یونان را ضمیمه‌ی معارف اسلامی نمود و علوم و معارف اسلامی را در بلاد هندوستان رواج کلی داد. هم‌چنین در ریاضیات، هیئت و جغرافیا فعالیت‌های علمی زیادی داشته و کتب گوناگونی نگاشته است.

وی معاصر حکیم ابوعلی مسکویه، ابوسهل مسیحی و ابوعلی سینا، بوده است.

این فیلسوف و حکیم بزرگ مسلمان، قرن‌ها قبل از دانشمندان غربی، کروی بودن زمین را کشف کرد و بر اساس محاسبات خود به این نتیجه رسید که زمین هر روز یک بار به دور خود و هر سال یک بار به دور خورشید می‌چرخد. ابوریحان بیرونی به زبان‌های عربی، یونانی و سانسکریت تسلط داشت و با تکیه بر دانش گسترده‌ی خویش، کتاب‌های متعددی را ترجمه کرد. علاوه بر آن حدود نیمی از آثار با ارزش این دانشمند نامی مسلمان در علم ریاضیات و نجوم می‌باشد. الارشاد فی احکام النجوم، زیج مسعودی و مألهند از جمله تألیفات اوست.

* 21 آوریل در گذر تاریخ

* به سلطنت رسیدن
اولین پادشاه انگلستان (827م)

* تولد «هیپولیت تین» مورخ و ادیب معروف فرانسوی (1828م)

* آغاز دومین جنگ امپراتوری ایران و روم در زمان پادشاهی ساسانیان (359م)

* مرگ «ژان باتیست راسین» شاعر و درام نویس بزرگ فرانسوی (1699م)

* مرگ «مارک تواین» نویسنده و داستان نویس معروف آمریکایی (1910م)

* درگذشت دکتر «کلیم صدیقی»
رہبر پارلمان مسلمانان انگلستان (1995م)

* درگذشت علامہ اقبال لہوری،
متفکر برجستہ پاکستانی (1938م)